

سرشناسه: واعظی، محمد ابراهیم
عنوان: شعر خوب مدرسه
گرد آوری: محمد ابراهیم واعظی
مشخصات نشر: تهران، مبتکران ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری: ۱۶۴ ص، مصور
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۷-۲۷۱۸-۸
دست نوبسی: بر اساس اطلاعات فیبا
رده بندی کنگره: LB ۳۰۶۰/۲۶/۵/۴۱۷۶۳۲
رده بندی دیویی: ۳۷۳/۷۶۶۰۲۳
شماره کتابخانه ملی: ۹۲-۴۹۲۲۳

شعر خوب مدرسه

گرد آوری: محمد ابراهیم واعظی
نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶
شمارگان: ۳۰۰۰ جلد
لیتوگرافی: امیر گرافیک
چاپ: سهند
قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال

ناشر: انتشارات مبتکران با همکاری انتشارات پیشروان
پروانه نشر: ۱۶۷/۱۰۲
آیانه نشر: ۲۶۲۳

تهران: خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی، خیابان وحید نظری شرقی، پلاک ۵۹
کد پستی: ۱۳۱۴۷۶۴۹۶۱ تلفن: ۰۲۱-۶۱۰۹۴۰۰۰ دورنگار: ۱۵۵

www.mobtakeran.com

فروشگاه اینترنتی: www.mobtakeran.net

فهرست

پیش گفتار

۱۶..... پیش گفتار

مقدمه

۱۸..... مقدمه

فصل اول

۲۵..... را و - توبه و کفن و نوجوانان را با شعر مائوس کنیم ؟

فصل دوم / پیش دبستان

۱. دعا

۳۸..... با این دو دست کوچدم ... / ویر دولت آبادی) خداوند

۳۹..... ای خدای ستاره‌های قشنگ ... / مورا ری گرمارودی) ۳. خلیج فارس ایران

۴۰..... این آب‌های گرم ... (اسداله شعبانی) ۴. سلام

۴۱..... سلام مثل بهاره ... (شیما معین زاده) ۵. مورچه‌های پرکار

۴۲..... مورم و دانه می‌برم ... (عباس یمنی شریف) ۶. توی ده شلمرود

۴۳..... توی ده شلمرود ... (منوچهر احترامی)

فصل سوم / پایهی اول

۱. سؤال

- ۵۰..... دویدم و دویدم ... (ناصر کشاورز)
- کتاب خوب
- ۵۱..... یار مهربانم ... (عباس یمنی شریف)
- دونه
- ۵۲..... دونه رنکار ... (مصطفی رحمان دوست)
- باران در آغوش
- ۵۳..... بیان، بیان بچه ها ... (صالح الدین احمد لواسانی)
- مشق شب
- ۵۵..... باز با دست کوچکت امروز ... (آیدابه حمزه)
- خانه‌ی من
- ۵۶..... خانه‌ای ساختم ... (پروین دولت آبادی)

فصل چهارم / پایهی دوم

۱. آزاد باش ای ایران

- ۵۸..... ما گل‌های خندانیم ... (عباس یمنی شریف)
- بنفشه و شاپرک
- ۵۹..... بنفشه‌ای دیدم ... (سید احمد میرزاده)
- پیش از طلوع خورشید
- ۶۰..... پیش از طلوع خورشید ... (بابک نیک طلب)

۴. شب اومد و ستاره

شب اومد و ستاره ... (علی اصغر نصرتی) ۶۱

۵. صبح یک روز سرد پاییزی

صبح یک روز سرد پاییزی ... (قیصر امین پور) ۶۲

۶. پروانه

پروانه‌ی رنگ رنگ زیبا ... (پروین دولت آبادی) ۶۴

فصل پنجم / پایهی سوم

۱. خدا

به مادر گفت: خدای من خدا کی ست؟ ... (پروین دولت آبادی) ۶۶

۲. ایران

چو ایران نباشد تن من ه ماد ... (دوسوی) ۶۷

۳. شعله‌های آتش

یک شب مهتابی ... (صفورا نیری) ۶۸

۴. من و این دانه را نمی بینی؟

آی! آهسته‌تر قدم بردار ... (مصطفی رحمانی) ۷۰

۵. باران! سلام

باران سلام! ... (محمد کاظم مزینانی) ۷۲

۶. مرد دهقان

صبح‌ها در گوش باغ ... (احمد میرزاده) ۷۴

فصل ششم / پایهی چهارم

۱. خداوند جان و خرد

به نام خداوند جان و خرد ... (فردوسی) ۷۶

۲. مردان خدا پرده‌ی پندار دریدند
 مردان خدا پرده‌ی پندار دریدند ... (فروغی بسطامی) ۷۷
۳. درخت کوچی‌ما
 درخت نارون در کوچی‌ما ... (پروین دولت آبادی) ۷۸
۴. یار بستانی من
 یار بستانی من، با من و همراه منی ... (منصور تهرانی) ۷۹
۵. به همه هر یار
 به کسی که نگرید ... (فریدون مشیری) ۸۰
۶. باز باران
 باز باران، با ترانه ... (سچین میلان) ۸۲

فصل هفتم / پایه‌ی پنجم

۱. من با بلوغ، در اوج رقصیده‌ام
 من واژگون، من واژگون، من واژگون رقصیده‌ام ... (صراه مردانی) ۸۶
۲. نشان آدمیت
 تن آدمی شریف است به جان آدمیت ... (سعدی) ۸۷
۳. از ماست که بر ماست
 روزی ز سر سنگ عقابی به هوا خاست ... (ناصر خسرو) ۸۸
۴. خانه‌ی دوست کجاست؟
 خانه‌ی دوست کجاست؟ ... (سهراب سپهری) ۸۹
۵. خانه‌ی خدا
 پیش از این‌ها فکر می‌کردم خدا ... (قیصر امین پور) ۹۰
۶. ای درخت
 تو قامت بلند تمنایی ای درخت! ... (سیاوش کسرائی) ۹۲

فصل هشتم / پایه‌ی ششم

۱. ایران

۹۶..... ایران به آتش می‌گشدد، خاموشی تاریخ را ... (افشین یداللهی)

۲. طرحی نو

۹۷..... بیا تا گل برفشانیم و می در ساغر اندازیم ... (حافظ)

۳. درس زندگی

۹۸..... درس مهر از روزگار آموختیم ... (پروین دولت آبادی)

۴. یاد تو

۹۹..... بس گردیدم برگرد روزگار ... (سعدی)

۵. آرش سما

۱۰۰..... برف می‌بارد؛ ... (سیاوش مسرای)

۶. زندگی خالی نیست

۱۰۱..... دشتهایی چه فراخ! ... (سید به پهری)

فصل نهم / پایه‌ی هفتم

۱. ملکا

۱۱۰..... ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی ... (سناری)

۲. پادشه کامگار

۱۱۱..... به حسن و خلق و وفا، کس به یار ما نرسد ... (حافظ)

۳. ذره‌ای بودم و مهر تو مرا بالا برد

۱۱۲..... مهر خوبان دل و دین از همه بی پروا برد ... (علامه سید محمد حسین طهرانی)

۴. قوی زیبا

۱۱۳..... شنیدم که چون قوی زیبا بمیرد ... (مهدی حمیدی شیرازی)

۵. اهل کاشانم

اهل کاشانم ... (سهراب سپهری) ۱۱۴

۶. روز دیگر

روز دیگری آمد ... (محسن رضوی) ۱۱۵

فصل نهم / پایهی هشتم

۱. در آرزوی تو

در آن نفس که میمیرد در آرزوی تو باشم ... (سعدی) ۱۱۸

۲. وقت سحر

دوش وقت سحر از صبح بجاته بگذشت ... (حافظ) ۱۱۹

۳. علی ای همای رحمت

علی ای همای رحمت تو چه آید ... (شهریار) ۱۲۰

۴. مرغ باغ ملکوتم

روزها فکر من این است و همه شب سخیم ... (مولانا) ۱۲۲

۵. فراموش نگردد فردا

به انگشت نخی خواهم بست ... (فریدون مشیری) ۱۲۳

به کجا چنین شتابان؟

به کجا چنین شتابان؟ ... (محمد رضا شفیعی کدکنی) ۱۲۵

فصل یازدهم / پایهی نهم

۱. شاه شمشاد قدان

شاه شمشاد قدان، خسرو شیرین دهان ... (حافظ) ۱۲۸

۲. مثل آفتاب

همه عمر برندارم سر از این خمار مستی ... (سعدی) ۱۲۹

۳. وفا نکردی و کردم

۱۳۰..... وفا نکردی و کردم، خطا ندیدی و دیدم ... (مهرداد اوستا)

۴. گرگ

۱۳۱..... گفت دانایی که: گرگی خیره سر ... (فریدون مشیری)

۵. بشنو از نی

۱۳۲..... بشنو از نی چون حکایت می کند ... (مولوی)

۶. زندگی

۱۳۳..... شش رami ... (سهراب سپهری)

فصل درانهم / پیه‌ی دهم

۱. تا کی به تمنای وصال تو یگانه

۱۳۶..... تا کی به تمنای وصال تو یگانه ... (شیخ بهایی)

۲. به خدا می سپارمت

۱۳۸..... ای غایب از نظر به خدا می سپارمت ... (حافظ)

۳. کجاییدای شهیدان خدایی؟

۱۳۹..... کجاییدای شهیدان خدایی ... (مولوی)

۴. سلسله‌ی موی دوست

۱۴۰..... سلسله‌ی موی دوست، حلقه‌ی دام بلاست ... (سهراب سپهری)

۵. یاران چه غریبانه

۱۴۱..... یاران چه غریبانه رفتند از این خانه ... (پرویز بیگی حبیب آبادی)

۶. از بودن و سرودن

۱۴۲..... صبح آمده است برخیز ... (محمدرضا شفیعی کدکنی)

فصل سیزدهم / پایه‌ی یازدهم

۱. طالع اگر مدد دهد
- طالع اگر مدد دهد دامش آرم به کف ... (حافظ) ۱۴۴
۲. هرچه می‌خواهد دل تنگت بگو
- دید موسی یک شبانی را به راه ... (مولوی) ۱۴۵
۳. این سینه‌ای ده آتش افروز
- این سینه‌ای ده آتش افروز ... (وحشی بافقی) ۱۴۷
۴. بدر می‌بوی
- در مجرای که ریم اقسست ... (مجتبی کاشانی) ۱۴۹
۵. آی آدم‌ها
- آی آدم‌ها که بر سر نشسته شاد و خندانید ... (نیما یوشیج) ۱۵۲
۶. غم بینوایان
- چنان قحط سالی شد اندر ... (سعدی) ۱۵۳

فصل چهاردهم / پایه‌ی دوازدهم

۱. بی همگان به سر شود، بی تو به سر نمی‌شود
- بی همگان به سر شود، بی تو به سر نمی‌شود ... (رومی) ۱۵۶
۲. بهار
- بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار ... (سعدی) ۱۵۷
۳. سخن حق
- ما نگویم بد و میل به ناحق نکنیم ... (حافظ) ۱۶۰
۴. خاطرات ترک خورده
- سرایا اگر زرد و پژمرده‌ایم ... (قیصر امین پور) ۱۶۱
۵. تو بمان با من، تنها تو بمان
- همه می‌پرسند ... (فریدون مشیری) ۱۶۲
۶. نشسته در دل
- ای مهربان‌تر از برگ در بوسه‌های باران! ... (محمدرضا شفیعی کدکنی) ۱۶۴

پیش گفتار

اجرای طرح «جشنواره‌ی شعر خوب مدرسه» که با هدف انس بیشتر کودکان و نوجوانان با مقوله‌ی شعر و تقویت حس زیباشناسی و ایجاد معرفت ادبی دانش‌آموزان قرار شد، به دلیل حفظ توان شعر با اجرای نمایشی و احساسی آن توسط دانش‌آموزان، تأثیرات شگرفی بر رشد مهارت خواننداری، قدرت کلام و تقویت حس هماهنگی آنان داشت.

تمایل خانواده‌ها، معلمان و مربیان بر در اختیار داشتن مجموعه‌ی اشعار منتخب به عنوان منبعی از اشعار مناسب و جذاب ویژه‌ی کودکان و نوجوانان و از شعرای نامدار کشور، عنوان یک وسیله‌ی ارتباط عاطفی، خانوادگی از آن بهره‌برند، ما را بر آن داشت که آن را به صورت کتاب منتشر نماییم.

در مقدمه‌ی کتاب توضیح جامعی از نحوه‌ی انتخاب اشعار، اهداف و روش اجرای «جشنواره‌ی شعر خوب مدرسه» آمده است و در فصل اول کتاب به ضرورت توجه و چرایی و چگونگی انس دادن کودکان و نوجوانان به شعر پرداخته شده و نحوه‌ی استفاده، حفظ و خوانش اشعار و سخن داده شده است.

در فصول دوم تا چهاردهم برای هر پایه‌ی تحصیلی از پیش دبستانی تا سال دوازدهم، شش شعر متناسب با سن و قدرت درک و فهم ادبی و همگام با محتوای کتاب درسی آنان انتخاب شده است.

لازم به ذکر است، به دلیل لزوم متناسب سازی سنی، برخی از اشعار، تلخیص یا برخی از آن‌ها حذف شده است. این اشعار با نظر جمعی مدیران، دبیران، آموزگاران والدین و دانش آموزان مدارس علوی شیراز و بهره گیری از شاعران کارشناس، آقایان حسن ضوی و شاهیپور پساوند انتخاب و تقدیم شما می‌گردد.

جا دارد از همه‌ی عزیزانی که در اصلاح اشعار همکاری کردند و خانم‌ها حمیده سقایی، آزاده شیبانیان و آقای، محمدی که در اجرای نخستین جشنواره و ویراستاری اشعار همکاری کرده‌اند سپاسگزاری نمایم.

م. م. ابراهیم واعظی

مرداد ماه ۹۶